

A Magyar Tudomány Ünnepe

Jog és számvitel a bizalom szolgálatában –
hitelesség a 21. században

Számviteli és Jogi Intézet

A MAGYAR
TUDOMÁNY
ÜNNEPE

A Magyar Tudomány Ünnepe

Jog és számvitel a bizalom szolgálatában –
hitelesség a 21. században

2025. november 28.

Számviteli és Jogi Intézet

A konferencia programja

- 9:00–9:20 Prof. Dr. Lukács János, egyetemi tanár: Megnyitó;
Hitelesség és megbízhatóság, mint számvittel szembeni
legfőbb elvárások
- 9:20–9:40 Dr. Nemessányi Zoltán, egyetemi docens
AI és a nemzetközi magánjog kérdései/válaszai
- 9:40–10:00 Dr. Szabó Ákos, egyetemi adjunktus
A magyarországi számviteli szakemberek jólléte, kiegészé
és stresszérzékelése
- 10:00–10:20 Fábics István, egyetemi tanársegéd
A vállalatméret hatása a számviteli képalkotásra
- 10:20–10:40 kávészünet
- 10:40–11:00 Kovács Lilla, egyetemi tanársegéd
A részvényalapú kifizetések számviteli kockázatai és hatásuk
a pénzügyi beszámolók hitelességére
- 11:00–11:20 Kácsor Andrea, Szilágyi Renáta, PhD hallgatók
A könyvvizsgálói erőforrások és a könyvvizsgálók minőségellenőrzé-
sének szerepe a pénzügyi beszámolók hitelességében
- 11:20–11:40 Dr. Metzinger Péter, egyetemi docens
A látszat mint valóság
- 11:40–12:00 Dr. Csöndes Mónika, egyetemi adjunktus
Az EU MI Rendelet és a megbízható MI
- 12:00–12:20 kávészünet
- 12:20–12:40 Tarpataki Eleonóra, mesteroktató
MI használat a felsőoktatásban folyó számviteli tanulmányok során
- 12:40–13:00 Dr. Sárközy Szabolcs, egyetemi adjunktus
A Ptk. tervezett módosításáról
- 13:00–13:20 Dr. Erdős Gabriella, egyetemi docens
Transzferár – dokumentáció – hitelesség

Agenda of the conference

- 9:00–9:20 Prof. Dr. János Lukács, Professor: Opening remarks;
Credibility and Reliability as the Primary Expectations Towards Accounting
- 9:20–9:40 Dr. Zoltán Nemessányi, Associate Professor
AI and Issues/Answers in Private International Law
- 9:40–10:00 Dr. Ákos Szabó, Assistant Professor
Wellbeing, Burnout, and Perceived Stress among Accounting Professionals in Hungary
- 10:00–10:20 István Fábics, Assistant Lecturer
The Impact of Company Size on Financial Reporting as a Portrayal of Reality
- 10:20–10:40 coffee break
- 10:40–11:00 Lilla Kovács, Assistant Lecturer
The Accounting Risks of Share-based Payments and their Impact on the Credibility of Financial Statements
- 11:00–11:20 Andrea Kácsor, Renáta Szilágyi, Ph.D students
The Role of Audit Resources and Audit Oversight in the Credibility of Financial Reporting
- 11:20–11:40 Dr. Péter Metzinger, Associate Professor
Appearance as Reality
- 11:40–12:00 Dr. Mónika Csöndes, Assistant Professor
The EU AI Regulation and Trustworthy AI
- 12:00–12:20 coffee break
- 12:20–12:40 Eleonóra Tarpataki, Master Lecturer II.
Use of AI in Accounting Studies in Higher Education
- 12:40–13:00 Dr. Szabolcs Sárközy, Assistant Professor
On the Planned Amendment of the Civil Code
- 13:00–13:20 Dr. Gabriella Erdős, Associate Professor
Transfer Pricing – Documentation – Credibility

Bevezető gondolatok

Örömmel mutatjuk be a Budapesti Corvinus Egyetem Számviteli és Jogi Intézete által megrendezett 2025-ös Magyar Tudomány Ünnepe konferencia absztraktkötetét „Jog és számvitel a bizalom szolgálatában – hitelesség a 21. században” címmel. Minden év novemberében a konferencia láthatóvá is teszi elkötelezettségünket a tudomány és a kutatás iránt, idén kiemelve tudományterületünk és közösségünk társadalmi szolgálatát.

A Magyar Tudomány Ünnepe hagyományként az egyik meghatározó eseménye a tudományos közösségünknek, lehetőséget biztosítva az oktatók, a hallgatók és a piaci szereplők szakmai találkozására. Az idei eseményen 12 előadó osztotta meg gondolatait a számvitel, az adózás és a gazdasági jog területéről. A konferencia lehetőséget kínált a kutatóknak és a szakembereknek arra, hogy megosszák egymással eredményeiket, tapasztalataikat, megvitassák kihívásaikat, és hozzájáruljanak egymás fejlődéséhez.

Az idei konferencia témájának központi elemeként a hitelesség és a megbízhatóság jelent meg. Az előadások foglalkoztak többek között a számviteli szakemberek jóllétével, kiégésével és stresszkezelésével, a részvényalapú kifizetések számviteli kockázatával, hatásával is, valamint bepillantottunk a vállalatméret számviteli képalkotásra gyakorolt hatását vizsgáló kutatás eredményeibe is.

Több előadás érintette a könyvvizsgálat témakörét: egy előadás a könyvvizsgálói erőforrásokra, valamint a könyvvizsgálók minőségellenőrzésére irányuló kutatást mutatott be, míg egy másik a könyvvizsgálók szerepét vizsgálta jogi szempontból.

Az esemény során szó esett továbbá a mestersége intelligencia (MI) nemzetközi magánjogra gyakorolt hatásáról, az Európai Unió erre is irányuló szabályozási törekvéseiről és a megbízható MI alkalmazásáról. A téma kapcsán megismerhettünk egy friss kutatást is a felsőoktatásban folyó számviteli tanulmányok alatti MI használatról.

Jogi kérdéseket boncolgatva hallhattunk előadást a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény tervezett módosításáról, valamint adójogi berkekben járva a transzferár-dokumentáció hitelességi kérdéseit is körbejártuk. A kötetben egy további témakörrel, a fenntarthatósági tanúsítás hatásairól is olvashatunk.

Bízunk benne, hogy a kötet értékes gondolatokkal gazdagítja az Olvasót és érdekes olvasmányként szolgál!

Kácsor Andrea
Kovács Lilla
Szilágyi Renáta
Zanócz Anett

Introduction

We are pleased to present the abstract volume of the 2025 Hungarian Science Festival conference entitled “Law and Accounting in the Service of Trust – Credibility in the 21st Century”, organised by the Institute of Accounting and Law of Corvinus University of Budapest. Each November, the conference gives visibility to our commitment to science and research, this year highlighting the social service of our discipline and our community.

The Hungarian Science Festival is traditionally one of the most defining events for our academic community, providing an opportunity for academics, students, and market participants to meet professionally. This year, 12 speakers shared their thoughts on accounting, taxation, and economic law. The conference provided an opportunity for researchers and professionals to share their results and experiences, discuss their challenges, and contribute to each other’s development.

The central themes of the conference were credibility and reliability. The presentations introduced topics such as the well-being, burnout, and stress management of accounting professionals, the accounting risks and effects of share-based payments, and the results of a research examining the impact of company size on financial reporting as a portrayal of reality.

Several presentations discussed the topic of auditing: one presentation focused on research on auditor resources and audit oversight, while another examined the role of auditors from a legal perspective.

The event also addressed the impact of artificial intelligence (AI) on international private law, the regulatory efforts of the European Union in this area, and the use of reliable AI. In connection with this topic, we also learned about recent research on the use of AI in accounting studies in higher education.

Exploring legal issues, we heard about the planned amendment to Act V of 2013 on the Civil Code, and, moving into the realm of taxation, we also discussed issues surrounding the authenticity of transfer pricing documentation. The volume also covers another topic, the impacts of assurance of sustainability disclosures.

We hope this volume provides valuable insights and a pleasant reading experience.

Andrea Kácsor
Lilla Kovács
Renáta Szilágyi
Anett Zanócz

Absztraktok/Abstracts

Hitelesség és megbízhatóság, mint a számvittel szembeni legfőbb elvárások <i>Prof. Dr. Lukács János</i>	10
Credibility and Reliability as the Primary Expectations Towards Accounting <i>Prof. Dr. János Lukács</i>	11
A magyarországi számviteli szakemberek jólléte, kiégése és stresszérzékelése <i>Dr. Szabó Ákos, Dr. Lakatos László Péter</i>	12
Wellbeing, Burnout, and Perceived Stress among Accounting Professionals in Hungary <i>Dr. Ákos Szabó, Dr. László Péter Lakatos</i>	14
A vállalatméret hatása a számviteli képalkotásra <i>Fábics István</i>	16
The impact of the company size on financial reporting as a portrayal of reality <i>István Fábics</i>	17
A részvényalapú kifizetések számviteli kockázatai és hatásuk a pénzügyi beszámolók hitelességére <i>Kovács Lilla</i>	18
The Accounting Risks of Share-based Payments and their Impact on the Credibility of Financial Statements <i>Lilla Kovács</i>	19
A könyvvizsgálói erőforrások és a könyvvizsgálók minőségellenőrzésének szerepe a pénzügyi beszámolók hitelességében <i>Kácsor Andrea, Szilágyi Renáta</i>	20
The Role of Audit Resources and Audit Oversight in the Credibility of Financial Reporting <i>Andrea Kácsor, Renáta Szilágyi</i>	21

A látszat mint valóság <i>Dr. Metzinger Péter</i>	22
Appearance as Reality <i>Dr. Péter Metzinger</i>	23
Az EU MI Rendelet és a megbízható MI <i>Dr. Csöndes Mónika</i>	24
The EU AI Regulation and Trustworthy AI <i>Dr. Mónika Csöndes</i>	25
Az MI szerepe a számvitel (felső)oktatásban – gondolatébresztő <i>Tarpataki Eleonóra</i>	26
The role of AI in accounting (higher) education – thought-provoking presentation <i>Eleonóra Tarpataki</i>	27
Transzferár – dokumentáció – hitelesség <i>Dr. Erdős Gabriella</i>	28
Transfer Pricing – Documentation – Credibility <i>Dr. Gabriella Erdős</i>	29
A tanúsítás hatása a nagyvállalatok fenntarthatósági közzétételére <i>Zanócz Anett</i>	30
The impact of assurance on sustainability disclosure of large companies <i>Anett Zanócz</i>	31

Hitelesség és megbízhatóság, mint a számvittel szembeni legfőbb elvárások

Prof. Dr. Lukács János¹

Kulcsszavak: hitelesség, bizalom, alapelvek, csalás

Az elmúlt évtizedekben pusztító járványként terjedtek és kerültek feltárára azok a gazdasági botrányok, amelyek a számviteli alapelvek szándékos megsértésére voltak visszavezethetők. Aláásták és exponenciálisan erodálták a pénzügyi kimutatások hitelességét, a közzétett információkkal szembeni bizalmat. Sorra mentek csődbe olyan tőzsdei cégek és közepes méretű vállalkozások, ahol az egyes vagyoni elemek értékelésénél magas volt a szubjektivitás és a bizonytalanság szintje, ezzel együtt a vezetői torzítások és a csalások lehetősége.

A hitelesség és a bizalom nemcsak önmagukban számítanak értéknek, hanem közvetlen hatásuk van a vállalati értékre és a profitra, ezért minden vállalkozás központi célja kell, hogy legyen.

A konferencia mottójához kapcsolódva előadásomban az alábbi kérdése megválaszolására szeretnék kitérni. Mit jelent a hitelesség a jogban és a számvitelben? Hogyan mérhető a hitelesség? Mik a hitelesség kockázatai? Meddig terjedhet a pénzügyi kimutatások összeállítójának és aláírójának a felelősége? Milyen követelményeknek kell megfelelni a pénzügyi kimutatások összeállítójának, vagyis a könyvelőnek?

---

1 janos.lukacs@uni-corvinus.hu

Credibility and Reliability as the Primary Expectations Towards Accounting

Prof. Dr. János Lukács

Kulcsszavak: credibility, trust, principles, fraud

In recent decades, economic scandals stemming from the intentional violation of accounting principles have spread and been uncovered like a devastating epidemic. They have undermined and exponentially eroded the credibility of financial statements and the trust placed in disclosed information. One after another, publicly listed companies and medium-sized firms went bankrupt where the valuation of certain assets involved high levels of subjectivity and uncertainty, along with opportunities for managerial bias and fraud.

Credibility and trust are not only values in themselves but also have a direct impact on corporate value and profit. Therefore, they must be central objectives for every firm.

In connection with the conference motto, my presentation aims to address the following questions. What does credibility mean in law and in accounting? How can credibility be measured? What are the risks associated with credibility? How far does the responsibility of the preparer and signer of financial statements extend? What requirements must the accountant, the preparer of financial statements meet?

A magyarországi számviteli szakemberek jólléte, kiégése és stresszérzékelése

Dr. Szabó Ákos², Dr. Lakatos László Péter³

Kulcsszavak: számviteli szakemberek, egészség, jóllét, kiégés, stresszérzékelés

A számviteli szakmák jelentős munkaterhelése, szoros határidői és jogszabályi bizonytalansága világszerte fokozott pszichés megterhelést jelentenek. Magyarországon eddig korlátozottan álltak rendelkezésre erre vonatkozóan empirikus adatok. Jelen kutatás célja e szakmai csoport mentális és fizikai jóllétének átfogó feltárása volt.

2025 nyarán egy online, keresztmetszeti adatfelvételt végeztünk a magyar számviteli szakemberek (többek között könyvvizsgálók, könyvelők és adó-, és transzferár tanácsadók) körében. A kutatás során több magyar nyelven validált kérdőívet használtunk fel, amely során az általános egészséget az EQ-5D-5L, a jóllétet az az EQ Health and Wellbeing, a kiégést a Burnout Assessment Tool, míg a stressz-szintet az Észlelt Stressz Kérdőív felhasználásával mértük. Az adatelemzést leíró statisztikák, egyszempontos varianciaanalízis és korrelációs vizsgálatok segítségével végeztük.

A kutatásban 272 fő vett részt (195 fő (72%) nő; átlagéletkor: 47 év, 228 fő (84%) rendelkezett alap vagy mesterdiplomával és a válaszadók 57%-a vezető pozícióban dolgozott). A résztvevők között 51 fő (19%) könyvvizsgáló és könyvvizsgáló asszisztens, 138 fő (51%) könyvelő, 39 fő (14%) adó-, és transzferár tanácsadó és 44 fő (16%) egyéb számvitel területen dolgozó szerepelt. Az egészség- és jóllétskálán a résztvevők átlagosan 75 pontot értek el (maximum 100), míg a jóllétkérdőívben elért átlagos összpontszáma a számviteli szakemberek esetén 22 volt (maximum 100), az észlelt stressz átlagpontszáma 32 (maximum 56), a kiégés átlag összértéke 2,4 (maximum 5). A válaszadók 94% a munkája kapcsán tudott egészségét vagy életminőséget zavaró tényezőt említeni, a leggyakoribb stresszforrások között szerepelt az állandó határidők okozta nyomás, a túlórázás, a jogszabályi kiszámíthatatlanság, a home office hiánya és a monoton ülőmunka okozta fizikai és mentális problémák. A felmerülő stressz kezelésére a válaszadók 92% legalább 2 stresszkezelési módszert is alkalmaz a mindennapok során.

---

2 akos.szabo@uni-corvinus.hu

3 lakatos@uni-corvinus.hu

A magyar számviteli szakemberek körében mért közepes szintű stressz és kiégés egyértelműen jelzi a mentális terhelést, miközben önértékelésük alapján jó általános egészségi állapot jellemzi őket. A stresszforrások feltárása alapján indokolt a munkahelyi jólléti programok bevezetése és a pszichológiai prevenció erősítése a szakma mentális egészségének védelmében.

Wellbeing, Burnout, and Perceived Stress among Accounting Professionals in Hungary

Dr. Ákos Szabó, Dr. László Péter Lakatos

Keywords: accounting professionals, health, wellbeing, burnout, perceived stress

The substantial workload, tight deadlines, and regulatory uncertainty characteristic of the accounting profession impose increased psychological demands worldwide. In Hungary, however, related empirical evidence of accounting professionals has been limited so far. The aim of this study was to provide a comprehensive assessment of the mental and physical well-being of this professional group.

In the summer of 2025, we conducted an online, cross-sectional survey among Hungarian accounting professionals (including, inter alia, statutory auditors, accountants, and tax and transfer pricing advisors). Several Hungarian-validated questionnaires were applied: general health was measured with the EQ-5D-5L, wellbeing with the EQ Health and Wellbeing questionnaire, burnout with the Burnout Assessment Tool, and stress level with the Perceived Stress Scale. Data analysis was performed using descriptive statistics, one-way ANOVA, and correlation analyses.

A total of 272 respondents participated in the study (195 women (72%); mean age 47 years). Two hundred and twenty-eight respondents (84%) held a bachelor's or master's degree, and 57% worked in a managerial position. Among participants, 51 (19%) were statutory auditors or audit assistants, 138 (51%) accountants, 39 (14%) tax and transfer pricing advisors, and 44 (16%) worked in other accounting-related roles. On the health and well-being visual analogue scale, respondents achieved an average score of 75 (maximum 100). The mean total wellbeing score was 22 (maximum 100), the mean perceived stress score was 32 (maximum 56), and the mean overall burnout score was 2.4 (maximum 5). Ninety-four percent of respondents were able to identify at least one work-related factor that adversely affected their health or quality of life. The most frequent stressors included constant deadline pressure, overtime work, regulatory unpredictability, a lack of home-office opportunities, and physical and mental health issues arising from monotonous sedentary work. To manage stress, 92% of respondents reported using at least two stress-management strategies in their everyday lives.

The moderate levels of stress and burnout measured among Hungarian accounting professionals clearly indicate a substantial mental burden, despite respondents' self-reported generally good health status. In light of the identified stressors, the introduction of workplace wellbeing programs and the strengthening of psychological prevention measures are warranted to protect the mental health of the profession.

A vállalatméret hatása a számviteli képalkotásra

Fábics István⁴

Kulcsszavak: számviteli beszámoló, képalkotás, érdekhordozók, vállalatméret

A kutatásom célja a számviteli beszámoló képalkotó természetének vizsgálata volt, különös tekintettel arra, hogy a vállalatméret miként befolyásolja a beszámoló által közvetített valóságkép társadalmi értelmezését. A számvitel értékközvetítő és társadalmi kommunikációs csatornaként jelenik meg, olyan konstrukcióként, amely kijelöli, mi válik láthatóvá és mi marad rejtve a gazdasági valóságból.

A kutatásban ismertetett nézőpont ábra metaforája szerint különböző vállalatok beszámolóit különböző valóságképet mutatnak a vállalatról. A kérdőíves empirikus felmérésben a magyar számviteli szakemberek körében azt vizsgáltam, hogy mennyiben értenek egyet azzal a válaszadók, hogy egy nagy, illetve egy kis vállalat beszámolója más és más valóságképet közvetít az érdekhordozók számára. A hipotézisek Wilcoxon-féle előjeles rangpróbával kerültek tesztelésre.

Az eredmények szignifikáns különbséget mutattak a két vállalatípus megítélésében, ami azt jelzi, hogy a válaszadók többsége szerint a vállalatméret érdemben befolyásolja a beszámoló társadalmi olvasatát. A kvalitatív értelmezés szerint a nagyvállalati beszámolók inkább rendszerszintű, aggregált valóságképet közvetítenek, amely a befektetői és szabályozói érdekek felől értelmezhető, míg a kisvállalati beszámolók emberközelibb, konkrétabb és személyesebb képet nyújtanak, erősebb kapcsolódással a helyi közösségi bizalomhoz.

A válaszok statisztikai eloszlása arra utal, hogy a számviteli szakemberek érzékelik a beszámolás mögötti kommunikációs dimenziókat, és a számvitelt nem pusztán adatszolgáltatásnak, hanem értelmező aktusnak tekintik. A kutatás megerősíti, hogy a számvitel a társadalmi valóság egyik konstrukciós tere. A beszámoló formálja a gazdasági szereplők önképét és egymáshoz való viszonyát. A képalkotás etikai és társadalmi folyamat is, amely során a számviteli szakma által választott nézőpont végső soron a gazdasági valóságot is újrarajzolja.

---

⁴ fabics@uni-corvinus.hu

The impact of the company size on financial reporting as a portrayal of reality

István Fábics

Keywords: financial reporting, image formation, stakeholders, company size

The aim of my research was to examine the image-forming nature of financial reporting, with particular emphasis on how company size influences the social interpretation of the reality conveyed by financial statements. Accounting is interpreted here as a medium of value communication and a social channel of meaning-making — a construct that determines what aspects of economic reality become visible and which remain hidden.

According to the “point-of-view diagram” metaphor introduced in the study, the reports of different companies convey different images of the same organization. An empirical questionnaire survey was conducted among Hungarian accounting professionals to assess to what extent respondents agree that the financial statements of large and small companies communicate different realities to various stakeholders. The hypotheses were tested using the Wilcoxon signed-rank test.

The results revealed a statistically significant difference in the perception of the two company types, indicating that most respondents believe company size substantially affects the social reading of financial reports. The qualitative interpretation suggests that large-company reports typically convey a systemic, aggregated representation of reality aligned with investor and regulatory perspectives, whereas small-company reports tend to present a more personal, concrete, and human-scale image, more strongly embedded in local trust relations.

The statistical distribution of responses indicates that accounting professionals are aware of the communicative dimensions underlying financial reporting and view accounting not merely as data provision but as an interpretive act. The research confirms that accounting serves as one of the key arenas in which social reality is constructed. Financial reporting shapes both the self-perception of economic actors and their relationships with one another. Image formation, therefore, is not only a technical but also an ethical and social process, through which the chosen professional perspective ultimately redraws economic reality itself.

A részvényalapú kifizetések számviteli kockázatai és hatásuk a pénzügyi beszámolók hitelességére

Kovács Lilla⁵

Kulcsszavak: Részvényalapú kifizetések, IFRS 2, közzétételek, hitelesség, bizalom

A részvényalapú kifizetések számviteli kezelése a 21. századi vállalatirányítás egyik meghatározó területe, amely közvetlenül kapcsolódik a pénzügyi információk hitelességéhez és a befektetői bizalom fenntartásához. Mivel ezen ösztönzőrendszerek célja elsősorban a vezetők és munkavállalók motiválása, kiemelten fontos, hogy az elszámolásuk során alkalmazott jogi és számviteli előírások transzparenssek, összehasonlíthatóak és megbízhatóak legyenek. Ahogyan arra azonban a szakirodalom is rávilágít, a részvényalapú kifizetések számviteli kezelése jelentős bizonytalanságokat hordoz. A kapcsolódó kockázatok többek között az értékelési módszerek sajátosságaira, a vezetői becslések természetére és jellegére, valamint a közzétételek esetleges hiányosságaira vezethetők vissza. Mindezek mellett a menedzsment döntéseiből fakadó torzítások – például a teljesítménymutatók esetleges befolyásolására törekvés vagy a kifizetések időzítésével kapcsolatos opportunista magatartás – szintén kockázatot jelentenek a beszámolók hitelességére nézve.

Kutatásomban azt vizsgálom, hogy ezen számviteli és vállalatirányítási kockázatok milyen mértékben hatnak a részvényalapú kifizetések alkalmazására. Elemzem, hogy a vezetői becslések, a teljesítménymutatók meghatározása és az ösztönzési rendszerek kialakítása hogyan befolyásolja a részvényalapú kifizetések elszámolásának megbízhatóságát. A kutatás célja annak feltárása, hogy a jogi és számviteli keretrendszerek milyen módon járulnak hozzá a pénzügyi beszámolók hitelességéhez, és ez miként befolyásolja a részvényalapú kifizetések elterjedtségét és szerepét a modern gazdaságban.

---

5 lilla.kovacs10@uni-corvinus.hu

The Accounting Risks of Share-based Payments and their Impact on the Credibility of Financial Statements

Lilla Kovács

Keywords: Share-based payments, IFRS 2, disclosures, credibility, trust

The accounting treatment of share-based payments is a key area of 21st century corporate governance, directly linked to the credibility of financial information and the maintenance of investor confidence. Since the primary purpose of these incentive schemes is to motivate managers and employees, it is particularly important that the legal and accounting rules applied in their accounting are transparent, comparable, and reliable. However, as the literature points out, the accounting treatment of share-based payments involves significant uncertainties. The associated risks can be attributed, among other things, to the specific characteristics of valuation methods, the nature and type of management estimates, and possible deficiencies in disclosures. In addition, distortions arising from management decisions, such as attempts to influence performance indicators or opportunistic behavior related to the timing of payments, also pose a risk to the credibility of financial statements.

In my research, I examine the extent to which these accounting and corporate governance risks affect the use of share-based payments. In my analysis, I examine how management estimates, the definition of performance indicators, and the design of incentive schemes influence the reliability of accounting for share-based payments. The aim of the research is to explore how legal and accounting frameworks contribute to the credibility of financial reports and how this affects the prevalence and role of share-based payments in the modern economy.

A könyvvizsgálói erőforrások és a könyvvizsgálók minőségellenőrzésének szerepe a pénzügyi beszámolók hitelességében

Kácsor Andrea⁶, Szilágyi Renáta⁷

Kulcsszavak: könyvvizsgálat, minőség, erőforrások, minősített vélemény, hitelesség

A könyvvizsgálat egyik legfontosabb funkciója a gazdasági bizalom megteremtése és fenntartása. A könyvvizsgálói munka minősége és következetessége meghatározza, hogy mennyire hitelesek a pénzügyi információk. A kutatás célja annak feltárása, hogy a könyvvizsgálói óradíj, a ráfordított munkaórák és a szakmai tapasztalat hogyan járulnak hozzá a minősített auditvélemények kiadásának valószínűségéhez, és ezáltal miként befolyásolják a pénzügyi beszámolóba vetett bizalmat. A gyakorlatban sokszor komoly kihívást jelent annak megítélése, hogy egy vállalat esetében indokolt-e a minősített auditvélemény kiadása, ugyanakkor a vonatkozó standardok olyan egységes és átlátható keretrendszert biztosítanak, amely segíti a könyvvizsgálókat a következetes és megalapozott döntéshozatalban.

A szakirodalmi áttekintést empirikus elemzés egészíti ki, amely hazai könyvvizsgálati adatok felhasználásával mutatja be az erőforrás és a könyvvizsgálói véleményezési döntések közötti összefüggéseket. A 2014-2023 időszakban a Magyarországon működő, könyvvizsgálaton átesett azon vállalatokat vizsgáljuk, amelyek minősített véleményt kaptak. A tanulmány rámutat, hogy a könyvvizsgálati erőforrások nem csupán technikai tényezők, hanem a hitelesség és gazdasági bizalom rendszerének kulcselemei.

A könyvvizsgálat a vállalatok iránti bizalom egyik támpillére is. A szakma hitelességét és színvonalának megőrzését a könyvvizsgálókra, könyvvizsgáló cégekre vonatkozó minőségellenőrzés is biztosítja. Nemzetközi szinten különböző hatóságok, könyvvizsgáló kamarák különböző módszerekkel igyekeznek meggyőződni arról, hogy a könyvvizsgálatok a jogszabályok, a megfelelő könyvvizsgálati standardok, valamint az etikai normák betartásával zajlanak. A kutatás a minőségellenőrzéseken feltárt leggyakoribb hiányosságokat, valamint az alkalmazott szankciókat is vizsgálja.

---

6 andrea.kacsor@uni-corvinus.hu

7 renata.szilagyi@stud.uni-corvinus.hu

The Role of Audit Resources and Audit Oversight in the Credibility of Financial Reporting

Andrea Kácsor, Renáta Szilágyi

Keywords: auditing, quality, resources, qualified opinion, credibility

One of the most important functions of auditing is to create and maintain economic trust. The quality and consistency of auditors' work determine the credibility of financial information. The aim of this research is to explore how audit fees, hours spent on the engagement, and professional experience contribute to the likelihood of issuing qualified audit opinions, and through this, how they influence trust in financial reporting. In practice, determining whether a qualified opinion is justified for a given company often poses a significant challenge. However, the relevant standards provide a unified and transparent framework that supports auditors in making consistent and well-grounded decisions.

The literature review is complemented by an empirical analysis that examines the relationship between audit resources and auditors' reporting decisions using Hungarian audit data. We investigate companies operating in Hungary that underwent statutory audits and received qualified opinions during the period 2014–2023. The study highlights that audit resources are not merely technical factors, but key elements in the system of credibility and economic trust.

Audit is one of the pillars of trust towards firms as well. The credibility and high standards of the profession are also ensured by quality control measures applicable to auditors and audit firms. At international level, various authorities and chambers of auditors use different methods to ensure that audits are conducted in compliance with legislation, appropriate auditing standards and ethical norms. The research also focuses on the most common deficiencies identified in audit oversight and outline the sanctions applied.

A látszat mint valóság

Dr. Metzinger Péter⁸

Kulcsszavak: látszat, valóság, jóhiszeműség, valódiság elve, könyvvizsgálat

A filozófia egyik örök problémája a magábanvaló dolog megismerése, megismerhetősége, illetve az ezzel kapcsolatos szkepticizmus, miszerint csak a jelenségekkel foglalkozhatunk, az azok mögötti lényeghez nem férhetünk hozzá. Innen a fenomenológia, mint módszer.

Az üzleti jog egyik célja, hogy a forgalom biztonsága érdekében védje a kereskedelmi látszatot (jóhiszeműség, közhitelesség, okirati elv stb.). A számvitel (jogi és szakmai) funkciója, hogy számszerű formában mutassa be a gazdálkodó szervezeteket: a részben titkos gazdasági tevékenységnek legyen mindenki számára hozzáférhető látszata. Az aktuális jogi kontextusban e látszatnak – de iure, főszabályként – a mögötte meghúzó valóságot kell(ene) követnie (lásd pl. a valódiság számviteli alapelvét), nem ritkán azonban a látszat önálló értékkel bír, amely jogilag erősebb lehet a mögöttes valóságnál is.

A látszat és a valóság közötti megfeleléség biztosításának egyik alapintézménye a könyvvizsgálat. A könyvvizsgáló a társaság megbízása alapján jár el, de (elvileg, gyakorlatilag?) nem (csak) a társaság érdekében, hanem a köz érdekében (is). Mennyire tudja magát egy megbízott függetleníteni magát a megbízójától, annak érdekeitől, mi a gyakorlat az elvek mögött, avagy: a könyvvizsgálat – egy kapitalista jogállamban – lehet-e több látszathál, élethazugságnál?

---

⁸ peter.metzinger@uni-corvinus.hu

Appearance as Reality

Dr. Péter Metzinger

Keywords: appearance, reality, good faith, principle of faithful representation, statutory audit

One of the perennial problems in philosophy is the knowledge and knowability of the thing-in-itself, and the related scepticism that claims we can only concern ourselves with phenomena and never gain access to the essence lying behind them. Hence, phenomenology is a method.

One of the objectives of business law is to protect commercial appearance in the interest of the security of transactions (good faith, the public authenticity of registers, the documentary principle, etc.). The (legal and professional) function of accounting is to present economic entities in quantitative form: to ensure that economic activity, which is in part non-public, has an appearance that is accessible to everyone. In the current legal context, this appearance should, *de iure*, as a general rule, follow the underlying reality (see, for example, the accounting principle of faithful representation), yet not infrequently appearance has an autonomous value of its own, which may, as a matter of law, be stronger than the underlying reality.

One of the fundamental institutions intended to ensure the correspondence between appearance and reality is the audit of financial statements. The auditor acts on the basis of an engagement from the company, but (at least in principle, and in practice?) not (only) in the interest of the company, but also in the public interest. To what extent can a mandated professional actually detach themselves from their principal and from the principal's interests; what does practice look like behind the stated principles? Or, put differently: in a capitalist state governed by the rule of law, can statutory audit be anything more than mere appearance – a life-lie?

Az EU MI Rendelet és a megbízható MI

Dr. Csöndes Mónika⁹

Kulcsszavak: EU MI Rendelet, kockázat, megbízható MI

Az MI használata egyaránt rejt magában lehetőségeket és kockázatokat. Az EU MI Rendelet a kockázatalapú megközelítés alapján a MI rendszereket különböző kockázati szintekre (elfogadhatatlan, magas, korlátozott és minimális) osztja fel, így célozva az egyensúly teremtését az innováció és a biztonság (bizalom) között.

Az EU MI rendelet megalkotásához vezető út fontos állomása volt „A megbízható mesterséges intelligenciára vonatkozó etikai iránymutatások” közzététele az EU által felállított magas szintű szakértői csoport által (2019. április 8). Az iránymutatás 7 kulcsfontosságú követelményt fogalmaz meg, amelyeket az MI-rendszereknek teljesíteniük kell ahhoz, hogy megbízhatónak minősíthetők legyenek. Az iránymutatás szerint a megbízható MI három olyan elemből áll, amelyeknek a rendszer egész életciklusa alatt teljesülniük kell: a) jogszerűnek kell lennie, b) etikusnak kell lennie, c) műszaki és társadalmi szempontból is stabilnak kell lenni. A MI megjelenése egyfajta nemzetközi szabályozási versenyt is eredményezett. A megbízható MI számos nemzetközi szabályozó dokumentumnak vált kulcsfogalmává (Singapore Model AI Governance Framework, OECD Recommendation of the Council on Artificial Intelligence, UNESCO Recommendation on the Ethics of Artificial Intelligence, Európa Tanács mesterséges intelligenciáról és emberi jogokról, demokráciáról és a jogállamiságról szóló keretegyezménye). Legyenek ezek a nemzetközi szabályozó dokumentumok akár soft law természetűek, akár nemzetközi egyezmények, világviszonylatban járulhatnak hozzá a megbízható MI elterjedéséhez, ha követik őket.

Az EU MI rendelet területi és személyi hatályára, valamint a tiltott és a nagy kockázatú MI-re vonatkozó rendelkezések azok, amelyek meghatározóan hozzájárulnak, hozzá tudnak majd járulni ahhoz, hogy az EU területén olyan MI-rendszerek legyenek forgalomba hozva vagy üzembe helyezve, amelyek az egészségre, a biztonságra vagy az alapvető jogokra nézve nem jelentenek veszélyt.

---

9 monika.csondes@uni-corvinus.hu

The EU AI Regulation and Trustworthy AI

Dr. Mónika Csöndes

Keywords: EU AI Regulation, risk, trustworthy AI

The use of AI brings both opportunities and risks. The EU AI Regulation categorizes AI systems based on a risk-based regulation method into different risk levels (unacceptable, high, limited and minimal), aiming to strike a balance between innovation and safeguards (and trust).

An important milestone on the path to the creation of the EU AI Regulation was the publication of the “Ethical Guidelines for Trustworthy Artificial Intelligence” by the High-Level Expert Group set up by the EU (8 April 2019). The guidelines outline 7 key requirements that AI systems must meet in order to be considered trustworthy. According to the guidelines, trustworthy AI consists of three elements. The three components of ‘Trustworthy AI’ that are (i) lawful, (ii) ethical, and (iii) robust should be met throughout the system’s entire life cycle.

The emergence of AI, the race to AI also created a race to AI regulation. Trustworthy AI has become a key concept in several international regulatory documents (Singapore Model AI Governance Framework, OECD Recommendation of the Council on Artificial Intelligence, UNESCO Recommendation on the Ethics of Artificial Intelligence, Council of Europe Framework Convention on Artificial Intelligence and Human Rights, Democracy and the Rule of Law). Whether these international regulatory documents are soft law in nature or are international conventions, they can contribute to the spread of trustworthy AI worldwide if followed.

The provisions on the territorial and personal scope of the EU AI Regulation, as well as on prohibited and high-risk AI systems, are those that contribute decisively and will be able to contribute to the placing on the market or putting into operation in the EU of AI systems that do not pose a threat to health, safety or fundamental rights.

Az MI szerepe a számvitel (felső) oktatásban – gondolatébresztő

Tarpataki Eleonóra¹⁰

Kulcsszavak: mesterséges intelligencia, számviteloktatás, hallgatói MI-használat

A mesterséges intelligencia (MI) megjelenése és gyors elterjedése jelentős hatást gyakorol a számviteli felsőoktatásra, mind a hallgatói tanulási szokások, mind az oktatási módszertan szempontjából. A fő cél annak bemutatása volt, hogy a hallgatók miként használják az MI-alapú eszközöket tanulmányaik során, hogyan ítélik meg azok hasznosságát, valamint hogy ezek a tapasztalatok miként illeszkednek a nemzetközi kutatási eredményekhez.

Az empirikus vizsgálat kérdőíves adatfelvételen alapult, amely a „Számvitel alapjai” angol nyelvű kurzusok hallgatói körében zajlott a 2024/25. és 2025/26. tanévekben. A kutatás összesen 326 hallgatói választ dolgozott fel különböző gazdaságtudományi szakokról. A válaszadók egy tízfokú Likert-skálán értékelték az MI tanulást támogató szerepét. Az előzetes eredmények szerint a hallgatók mérsékelt pozitívan viszonyulnak az MI használatához: az észlelt hasznosság, a problémamegoldás gyorsulása és a feladatmegoldás hatékonysága tekintetében az átlagértékek 6,6–6,7 között alakultak.

A hazai eredmények értelmezését nemzetközi kitekintés egészítette ki, norvég, brit és amerikai kutatások alapján. Ezek a vizsgálatok azt mutatják, hogy a generatív MI-eszközök – különösen a ChatGPT – széles körben elterjedtek a felsőoktatásban, ugyanakkor a számviteli tárgyak esetében a használat jellemzően fogalommagyarázatra, elakadások feloldására és vizsgafelkészülésre korlátozódik. A hallgatók általában tisztában vannak az MI válaszaik korlátaival.

Az előadás rámutatott arra, hogy az MI a számviteloktatásban egyszerre jelent lehetőséget és kihívást. Bár hatékonyan támogatja az alacsonyabb és közepes kognitív szinteket, a mély, reflektív használat még ritka. Mindez szükségessé teszi a tananyagok, a pedagógiai megközelítések és az oktatási gyakorlat tudatos újragondolását annak érdekében, hogy az MI valóban a tanulás minőségét és a szakmai felkészültséget erősítse.

---

¹⁰ eleonora.tarpataki@uni-corvinus.hu

The role of AI in accounting (higher) education – thought-provoking presentation

Eleonóra Tarpataki

Keywords: artificial intelligence, accounting education, student use of AI

The emergence and rapid spread of artificial intelligence (AI) is having a significant impact on higher education in accounting, both in terms of student learning habits and teaching methodology. The primary objective was to demonstrate how students utilize AI-based tools in their studies, assess their usefulness, and how these experiences align with international research findings.

The empirical study was based on a questionnaire survey conducted among students of English-language courses in “Foundations of Accounting” during the 2024/25 and 2025/26 academic years. The study processed a total of 326 student responses from various economics majors. Respondents rated the role of AI in supporting learning on a ten-point Likert scale. According to preliminary results, students have a moderately positive attitude towards the use of AI, with average scores for perceived usefulness, acceleration of problem-solving, and task efficiency ranging between 6.6 and 6.7.

The interpretation of the domestic results was supplemented by an international overview based on Norwegian, British, and American research. These studies demonstrate that generative AI tools—especially ChatGPT—are widely utilized in higher education; however, their use in accounting courses is typically limited to explaining concepts, resolving difficulties, and preparing for exams. Students are generally aware of the limitations of AI responses.

The presentation highlighted that AI in accounting education presents both opportunities and challenges. While it effectively supports lower and intermediate cognitive levels, deep, reflective use is still rare. This necessitates a conscious reevaluation of curricula, pedagogical approaches, and teaching practices to enable AI to truly enhance the quality of learning and professional preparedness.

Transzferár – dokumentáció – hitelesség

Dr. Erdős Gabriella¹¹

Kulcsszavak: transzferár dokumentáció, értéklánc, tényállás tisztázási kötelezettség, bérmunka

A Kfv.VI.35.024/2024/7. ügyben a Kúria nemrégiben hozott ítéletet, amelyben az eljárási hiányosságok, valamint a bizonyítási lánc és a következtetések egyértelmű láncolatának hiánya miatt elrendelte a bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és új eljárás lefolytatását. Az előadás azt tekinti végig, hogy az ügylet és az ügy melyik fázisában milyen hibákat követtek el a szereplők, amelyek a dokumentált ügyletet, illetve az adóhatósági és a bírósági eljárást hiteltelenné tették.

Az adóhatóságot két tény befolyásolta a megállapításaiban: az adózó nagy veszteséget mutatott ki a könyveiben, illetve a transzferár dokumentum egyik fejezetében magát teljes értékű gyártóként, a másik fejezetében pedig bérmunkát végzőként jellemezte. Az adózó könyvei sem mutattak egyértelmű képet, a vevőkkel egy társvállalkozása kötött saját nevében szerződést, míg az értékesítés árbevételét az adózó számlázta és realizálta.

Az adóhatósági megállapítás hitelességét aláásta, hogy nem vizsgálta a csoport más tagjaival való kapcsolatokat és a bérmunkavégzés jellemzőinek a jelenlétét. Ráadásul az első és a másodfokú adóhatóság másként minősítette az értékesítő céggel való kapcsolatot is, először termék rendelkezési jog átszállásaként, másodjára pedig tūrési kötelezettségként határozva meg azt. A bírósági határozatot a fentiek mellett a formai hibák, például az elrendelt megismételt ellenőrzés helytelen terjedelme vagy a büntetés mértékének indokolásának hiánya jellemezte.

Az ügy bemutatásával arra is szeretnék rávilágítani, hogy mekkora a vállalatvezetés és a könyvvizsgálók felelőssége abban, hogy a vállalkozás működését a dokumentumok hitelesen mutassák be. Az eljárási hibák miatt az adózó ugyan időt nyerhet, de az adóbíróságot véglegesen csak a gazdasági ügyletek konzisztens és teljeskörű dokumentálásával tudja elkerülni.

---

¹¹ gabriella.erdos@uni-corvinus.hu

Transfer Pricing – Documentation – Credibility

Dr. Gabriella Erdős

Keywords: transfer pricing documentation, value chain, duty to clarify the facts, contract manufacturing

In case Kfv.VI.35.024/2024/7, the Curia (Supreme Court of Hungary) recently delivered a judgment in which, due to procedural deficiencies and the lack of a clear chain of evidence and reasoning, it annulled the lower court's decision and ordered a new procedure. The presentation examines the errors committed by the parties at various stages of the transaction and the litigation, and how these errors undermined the credibility of the documented transaction and the proceedings conducted by the tax authority and the courts.

In its findings, the tax authority was influenced by two key facts: the taxpayer recorded a significant loss in its books, and in one chapter of its transfer pricing documentation, it described itself as a full-fledged manufacturer, whereas in another chapter, it characterized itself as a contract manufacturer. The taxpayer's books also did not present a clear picture: contracts with customers were concluded in the name of a fellow group company, whereas the taxpayer itself invoiced the customers and recognized the sales revenue.

The credibility of the tax authority's findings was further weakened by the fact that it did not examine the relationships with other members of the group, nor whether the characteristics of contract manufacturing were actually present. Moreover, the first instance and second instance tax authorities classified the relationship with the fellow group company differently, initially as a transfer of the right of disposal over goods and subsequently as an obligation of forbearance. In addition to the above, the court decision was also characterised by formal defects, such as the incorrect scope of the repeated audit ordered and the failure to give reasons for the amount of the penalty imposed.

By presenting the case, I also aim to highlight the extent of the responsibility borne by management and statutory auditors to ensure that the documents accurately represent the company's operation in a faithful and credible manner. Although procedural errors may allow the taxpayer to gain time, tax penalties can ultimately be avoided only through consistent and comprehensive documentation of the underlying economic transactions.

A tanúsítás hatása a nagyvállalatok fenntarthatósági közzétételére

Zanócz Anett¹²

Kulcsszavak: CSRD, fenntarthatóság, tanúsítvány

E kutatás a szabályozási változásnak a vállalati fenntarthatósági jelentések átláthatóságára, adatminőségére és általános megbízhatóságára gyakorolt hatásait vizsgálja. Míg a nagy közérdeklődésre számot tartó szervezetek 2017 óta kötelesek nem pénzügyi jelentéseket készíteni, a CSRD 2024-es bevezetése új paradigmát hoz: ezeknek a jelentéseknek a független harmadik fél általi kötelező hitelesítését. Ez a döntő változás várhatóan messzemenő következményekkel járhat arra nézve, hogy a vállalatok hogyan közelítik meg, állítják össze és teszik közzé a fenntarthatósággal kapcsolatos információikat. A fenntarthatóság fontossága mind a társadalomban, mind a vállalati környezetben növekszik, ezért a vállalatok kénytelenek lesznek részletesebben foglalkozni a témával.

A harmadik fél általi hitelesítés hatásának vizsgálatával ez a tanulmány értékes betekintést kíván nyújtani abba, hogy a CSRD hogyan fogja befolyásolni a vállalati átláthatóságot, az adatok integritását és az érdekelt felek bizalmát. A kutatás középpontjában az áll, hogy értékelje, hogyan befolyásolja a kötelező hitelesítési követelmény a vállalatok nem pénzügyi és pénzügyi teljesítményét. A kötelező szabványok előírják a vállalatok számára, hogy megfelelő adatgyűjtési, -ellenőrzési és -jelentési folyamatokat dolgozzanak ki annak érdekében, hogy a fenntarthatósági jelentések megbízhatóak és hitelesek legyenek. A kutatásban statisztikai módszerekkel vizsgálom a kötelező tanúsítás hatását a különböző mutatókra és a fenntarthatósági jelentésekre.

---

12 anett.zanocz@stud.uni-corvinus.hu

The impact of assurance on sustainability disclosure of large companies

Anett Zanócz

Keywords: CSRD, sustainability, assurance

This research explores the effects of the regulatory shift on the transparency, data quality, and overall reliability of corporate sustainability reporting. While large public interest entities have been mandated to produce sustainability reports since 2017, the introduction of the CSRD in 2024 brings up a new paradigm: the mandatory assurance of these reports by an independent third party. This pivotal change is expected to have far-reaching implications for how companies approach, compile, and spread the sustainability-related information. It will compel companies to address the topic in greater detail, as the importance of sustainability is increasing in both society and the corporate environment.

By investigating the impact of third-party assurance, this study aims to provide valuable insights into how the CSRD will affect corporate transparency, data integrity, and stakeholder confidence. The core focus of this research is to evaluate how the mandatory assurance requirement influences company non-financial and financial performance. The shift from voluntary to mandatory sustainability reporting standards presents a substantial challenge for companies. Mandatory standards require companies to develop appropriate processes for data collection, validation, and reporting in order to ensure that sustainability reports are reliable and credible. Statistical techniques are used to examine the impact of mandatory assurance on these metrics while controlling for other factors that may influence sustainability reporting.

ISBN 978-963-503-988-3